

donderdag 15 januari 2009

Van werk naar werk gaat niet vanzelf

Door WILFRED JONKHOUT en RICHARD CLEVERS

ROTTERDAM - ‘Van werk naar werk’, hoor je het kabinet steeds roepen. Personeel dat in de recessie de zak krijgt, moet vlot worden klaargestoomd voor een baan bij een baas met wie het wél goed gaat. Maar, zeggen arbeidsdeskundigen, een bouwvakker voor de klas krijgen, dat is nog knap lastig.

Een werkzoekende krijgt instructies voor het besturen van een heftruck. FOTO KOEN VAN WEEL

De bouw, de auto-industrie, de metaal, dat zijn de sectoren waarin de klappen vallen, zegt Trudie Schils, arbeidsmarktdeskundige aan de Universiteit Maastricht. „Sectoren waarin veel laagopgeleiden werk hebben.” Waar wél werk te vinden is? „In managementfuncties, onder meer. Of in het onderwijs. Sectoren waarin veel hoogopgeleiden werken, inderdaad.”

‘Van werk naar werk’ klinkt leuk, maar een bouwvakker of automonteur is uiteraard niet à la minute omgeschoold tot manager. Onder meer omdat zo’n ingrijpende omscholing, al dan niet begeleid door een mobiliteitscentrum, heel veel tijd (en dus ook geld) kost. Maar ook omdat niet iedereen trek heeft in een totaal andere job, zegt Schils. Zij denkt dat jongeren daartoe bijvoorbeeld eerder bereid zijn dan ouderen.

Verder vraagt zij zich af of de financiële prikkel voor het personeel wel groot genoeg is, in de plannen van minister Donner (Sociale Zaken). Hij heeft onder meer de termijn om werktijdverkorting aan te vragen verlengd. Dat wil zeggen dat werkgevers hun personeel korter kunnen laten werken, maar het salaris doorbetalen. Daarvoor zijn WW-gelden beschikbaar. De werknemers moeten in de vrijgekomen tijd niet thuis gaan zitten, maar geschoold worden. Maar, zegt Schils, dan moet je wel streng controleren of dat ook gebeurt. Hetzelfde geldt overigens bij de deeltijd-WW die Donner gisteren in deze krant introduceerde. Die houdt in dat mensen deels worden ontslagen en zich in de vrijgekomen tijd, betaald met een WW-uitkering, bijvoorbeeld laten omscholen. Dat laatste is voor werknemers financieel minder aantrekkelijk dan werktijdverkorting.

Ton Wilthagen, hoogleraar aan de Universiteit van Tilburg, vindt zulke tijdelijke maatregelen wel goed, al wijst hij erop dat de scholing zinvol moet zijn en geen bezigheidstherapie. Bovendien plaatst hij kanttekeningen bij de deeltijd-WW. „Een WW-uitkering brengt nu onder meer een sollicitatieplicht met zich mee,” zegt hij. „Die is in de deeltijd-WW niet handig.”

Verder zei Wilthagen in deze krant al eerder dat we van baanzekerheid naar werkzekerheid moeten. Dat wil zeggen dat mensen zo goed opgeleid moeten zijn, dat ze altijd ergens aan de bak kunnen. Hij wijst erop dat iemand die nu de administratie in de bouw doet, ook best op de administratie van een ziekenhuis kan werken. „Maar als het écht heel slecht gaat met de economie, dan redden we het daarmee niet.”

Hij bevestigt het probleem, dat een vrachtwagenchauffeur niet één-twee-drie aan het ziekenhuisbed staat. Bij zwaar economisch tij moeten we toch proberen mensen actief te houden, vindt hij. Zo verdwijnen ze niet van de arbeidsmarkt. Hij bepleit in het uiterste geval met maatschappelijke stages te komen, gefinancierd met de WW- gelden. De vrachtwagenchauffeur zou in zo'n situatie een deeltaxi kunnen gaan besturen.